

Svenska Skulder och Armbågs Sällskapet

Av Hans Rahme

Svenska Skulder och Armbågs Sektionen; numera Sällskapet (SSAS), bildades 1994 som en sektion inom SOF. Inspirationskälla var bildandet av föreningar för skulder och armbågskirurgi i USA (ASES 1982) och Europa (SECEC/ESSSE 1987) och de skulderkirurgiska möten dessa föreningar anordnade.

Ett stort antal skulderkirurger kände sig övertygade om att behovet av en sådan verksamhet fanns även i Sverige. Vid SOF mötet i Visby 1994 bestämdes att det första svenska skulder- och armbågskirurgiska mötet skulle hållas i Umeå samma år. Detta första möte hade formen av ett 2-dagars utbildningsmöte kring temat skulderartroplastiker med föredrag, workshops. Inbjudna gästföreläsarna var I. Bayley och J.O. Sjöbjerg. Mötet avslutades med bildandet av den Svenska Skulder och Armbågskirurgiska Sektionen inom SOF.

Den sedan tidigare existerande, av Dr Jan Nowak utgivna, tidningen "Skulderbladet" knöts även till föreningen, men är nu vilande sedan några år.

Allt sedan 1994 har årliga årsmöten med olika teman hållits i föreningens regi. Vid två tillfällen, 2001 i Båstad och 2003 i Köpenhamn, har möten arrangerats tillsammans med den danska skulderföreningen. Under årens lopp har många utländska gästföreläsare med dokumenterad kunskap inom områdets inbjudits. Som exempel kan nämnas L. Bigliani, J.P. Warner, P. Habermeyer, S. Copeland och J. Willems.

SSAS har som en av de tio nationella skulderföreningar som finns i Europa en nationsdelegat i den europeiska föreningens (SECEC) generalförsamling och har haft och har flera medlemmar som representanter i dess kommittéer. SECEC håller årliga möten, där Sverige kontinuerligt har varit flitigt representerat, samt ger ut den ledande tidskriften inom området - Journal of Shoulder and Elbow Surgery.

Sedan 1999 driver SSAS två kvalitetsregister, det Svenska AxelArtroplastik Registret (Danderyd) och det Svenska ArmbågsArtroplastik Registret (Västerås).

Den största kraften läggs för närvarande ner på att utveckla kvalitetsregistren.

Dessa nationella protesregister har nu funnits i 5 år med gott deltagande från landets ortoped-kliniker och i samarbete med det regionala sydöstra axelregistret som redan tidigare funnits. Utomlands har registerarbetet rönt visst uppseende och det anses som ett lika gott föredöme som höft och knäregistren. Till brittiska skuldermötet (BESS) 2004 har föreningen inbjudits att presentera resultat och uppbyggnad av svenska axelartroplastik registret.

I Sverige har vi haft svårt att övertyga om vikten av dessa register då vi anses för små och obetydliga för att kunna mäta oss med de stora registren. Hittills har vi därför inte lyckats få några anslag från socialstyrelsen men SSAS:s styrelse fortsätter sitt arbete med att framhålla registrens betydelse.

För att ytterligare öka värdet av registren har diskussioner förts med danska föreningen om att använda gemensamma självvärderingsformulär till att utvärdera axelprotesförsörjda patienter. Axelregistret kommer tack vare detta arbeta att från och med 2004 börja med 5-års uppföljning och därmed få ett känsligare instrument än reoperation och revision att utvärdera resultatet av axelprotes.

I övrigt har sektionen deltagit med att arrangera symposier och workshops vid flera SOF-möten samt även på Riksstämman.

En möjlighet att söka resestipendium samt annan hjälp att auskultera på andra klinker har också erbjudits medlemmarna vid flera tillfällen.

Antalet medlemmar är för närvarande knappt 100 st axel- och armbågskirurger vilket ger en god

Ulf Lillkrona, Björn Salomonsson och Rolf Norlin.

Jan Nowak, Waldemar Kolarz och Anders Ekelund.

täckning av hela Sverige. Målet är dock att få med flera unga axelintresserade ortopedier och att utöka samarbetet med våra sjukgymnaster.

I framtiden hoppas vi att den 2003 nystartade hemsidan www.ssas.se kommer att kunna innehålla allt om sällskapet och registren, samt ge möjlighet att ladda ned svenska versioner av aktuella scoror och frågeformulär.

Registren tror vi kommer att leda till en bättre kunskap om vilka proteser som fungera bäst och på vilka indikationer dessa skall användas.

Årliga årsmöten kommer att arrangeras och nästa gemensamma svensk-danska möte hålls i Stockholm 2006.

Hans Rahme är ordförande i Svenska Skulder och Armbågs Sällskapet